

Egon Enocksson
Tel: 08-698 11 91
egon.enocksson
@naturvardsverket.se

SKRIVELSE
2009-01-07 Dnr 121-1152-08

Miljöministeriet
Seija Rantakallio
PO Box 35
FIN-00023 Government, FINLAND

Sveriges synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen av ett nytt kärnkraftverk i Finland (Fennovoima Ab)

Sammanfattning

Naturvårdsverket har enligt Artikel 4 och 5 i Esbo-konventionen, från Miljöministeriet i Finland, fått en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för utbyggnad av ett nytt kärnkraftverk i Finland.

Naturvårdsverket översänder de synpunkter som inkommit från myndigheter, kommuner, organisationer och allmänhet.

Samrådsförfarande

Miljökonsekvensbeskrivningen har remitterats till ett urval myndigheter och organisationer (se bilaga 1). Underlaget har också gjorts tillgängligt för allmänheten genom pressmeddelande (bilaga 2) och genom att handlingar funnits tillgängliga i Naturvårdsverkets bibliotek.

Flera remissinstanser har meddelat att de inte har några synpunkter på MKB:en eller avstår från yttrande. Detta gäller SMHI (Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut), SGU (Sveriges Geologiska Undersökning), Sjöfartsverket, Räddningsverket, länsstyrelserna i Gävleborgs, Stockholms, Kalmar och Blekinge län, Umeå kommun samt Sveriges kommuner och landsting.

Remissynpunkter har inkommit från Strålsäkerhetsmyndigheten, Boverket, Energimyndigheten, Krisberedskapsmyndigheten, Jordbruksverket, Fiskeriverket, Naturvårdsverket, länsstyrelserna i Skåne, Uppsala, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län, Piteå, Haparanda,

Skellefteå, Kiruna och Timrå kommun. Därtill har Jockmokks, Överkalix, Arjeplogs, Gällivare, Övertorneå, Luleå; Piteå, Kalix och Arvidsjaurs kommuner lämnat yttranden via länsstyrelsen i Norrbottens län. Yttranden har även inkommit från ett antal organisationer och privatpersoner såsom Kalix älvs ekonomiska förening, Miljövänner för kärnkraft, Scandinavian Water Environment Council, Miljöpartiet de gröna i Kalix, Miljöpartiet de gröna i Umeå, Naturskyddsföreningen i Skellefteå, Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning samt från Anders Allander och Erik Danielsson.

Naturvårdsverkets ställningstagande

Mängden svar, det vittomfattande innehållet samt svarstid i samband med jul och nyårshelgen gör det omöjligt att sammanfatta dessa svar på ett rättvisande sätt. Naturvårdsverket översänder därför samtliga de remissvar där man yttrat sig över översänd miljökonsekvensbeskrivning.

Beslut om denna skrivelse har fattats av enhetschefen Martin Pålman.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit Egon Enocksson föredragande.

För Naturvårdsverket

Martin Pålman

Egon Enocksson

Bilagor

1. Remiss i Sverige
2. Pressmeddelande

Bilagda yttranden. Kopia på yttranden sänds med post. Yttranden med synpunkter på miljökonsekvensbeskrivning för kärnkraftverket Fennovoima finns även att hämta på Naturvårdsverkets hemsida.

Kopia till

Näringsdepartementet, 103 33 Stockholm
Miljödepartementet, Sten Jerdenius, Stefan Appelgren

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Egon Enocksson
 Tel: 08-698 11 91
 egon.enocksson
 @naturvardsverket.se

REMISS
 2008-10-22 Dnr 121-1152-08

Sändlista

Samråd om Miljökonsekvensbeskrivning för nytt kärnkraftverk i Finland.

Ni bereds härmed tillfälle att **senast den 16 december 2008** lämna synpunkter på den framtagna miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:en) för rubricerat projekt.

Underlag återfinns på den finländska kontaktmyndighetens webbplats och på Naturvårdsverkets webbplats, se nedan. Underlaget kommer också att hållas tillgängligt på Naturvårdsverkets bibliotek, Valhallavägen 195, Stockholm (biblioteket är öppet för allmänheten mellan 13 och 16 måndag – fredag).

Remissvar lämnas per e-post till registrator@naturvardsverket.se (ange diarienummer: 121-1152-08 och nytt kärnkraftverk i Finland) eller skriftligen till Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm (ange också här diarienummer 121-1152-08 och nytt kärnkraftverk i Finland).

Om ni har frågor med anledning av remissen kan ni vända er till Egon Enocksson, tel 08-698 11 91 eller per e-post egon.enocksson@naturvardsverket.se

Bakgrund

Det finska energiföretaget Fennovoima har tagit fram en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för att bygga ett nytt kärnkraftverk i Finland samt ett slutförvar för låg- och mellanaktivt avfall från kärnkraftverket. Kärnkraftverket kan komma att bestå av en eller två reaktorer med en ungefärlig eleffekt på 1500-2500 MW. Tre alternativa lokaliseringsområden är aktuella belägna i Simo och Pyhäjoki kommuner vid Finlands västkust samt i Strömfors kommun vid Finlands sydkust. I ett tidigare skede var även Kristinestad aktuellt.

Anläggningen kan vara en kok- eller tryckvattenreaktor. Sverige har tidigare (2008-04-16), genom Naturvårdsverket, lämnat synpunkter på programmet för MKB.

Företagen Teollisuuden Voima Oy och Fortum Power and Heat Oy planerar samtidigt för utökning av befintliga kärnkraftverk i Olkiluoto och i Lovisa. För dessa projekt har Sverige lämnat synpunkter på respektive MKB 2008-04-28 resp. 2008-06-24.

Tillståndsprovning i Finland

Projektet kräver ett principbeslut av regeringen enligt kärnenergilagen. Denna provning förutsätter att en MKB tas fram. Dessutom krävs bl a ett driftstillstånd enligt samma lag. Tillståndsprocessen i sin helhet beskrivs i underlaget.

MKB-procedur i Finland

Den finska MKB-proceduren omfattar två faser. Först tas ett program för miljökonsekvensbedömning fram av verksamhetsutövaren. Detta lämnas till den ansvariga myndigheten (kontaktmyndigheten), som i detta fallet är arbets- och näringsministeriet. Kontaktmyndigheten sammanställer sedan inkomna synpunkter, både nationella och synpunkter från andra länder och ger ett utlåtande om innehållet i kommande MKB. (för kontaktmyndighetens utlåtande se kontaktmyndighetens webbplats)

Därefter tar verksamhetsutövaren fram en MKB på grundval av genomförda undersökningar. Myndigheter, allmänhet och organisationer ges möjlighet att lämna synpunkter på den färdiga MKB:en. Kontaktmyndigheten sammanställer sedan inkomna synpunkter såväl nationella som synpunkter från andra länder i ett utlåtande över MKB:en som lämnas till verksamhetsutövaren.

MKB-proceduren måste genomföras innan någon tillståndsprovning kan inledas. Verksamhetsutövaren bifogar sedan MKB:en till sin ansökan om principbeslut enligt kärnenergilagen.

Samråd enligt Esbokonventionen

Enligt konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Sö 1992:1) skall ett land inom vilket det planeras ett projekt som kan förorsaka betydande miljöpåverkan i ett annat land (upphovspart) underrätta det berörda landet (utsatt part) om detta och erbjuda det att delta i proceduren för att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning.

Naturvårdsverket är enligt förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar ansvarig myndighet för att lämna och ta emot underrättelser och i övrigt fullgöra skyldigheter vad gäller miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang.

Finlands miljöministerium har med hänvisning till Esbokonventionen sänt rubricerad miljökonsekvensbeskrivning till ett antal omkringliggande länder som begärt att få delta i MKB-processen.

Synpunkter på förslaget

Sverige ska senast den 7 januari 2009 svara Finland vad gäller

- synpunkter angående bedömningen av miljökonsekvenser av projektet som kan beröra Sverige
- eventuella synpunkter från allmänheten
- eventuellt behov av ytterligare samråd i frågan under perioden 8 januari till 16 januari 2009

Svenska myndigheter, kommuner, organisationer och allmänhet erbjuds nu möjlighet att lämna synpunkter på MKB:en. Naturvårdsverket samordnar dessa svar från Sverige och behöver få in synpunkterna senast **16 december 2008** för att kunna sammanställa dessa.

För att underlätta sammanställningen efterfrågas en kort sammanfattning av eventuella synpunkter i ert remissvar.

För Naturvårdsverket

Anna Peters

Egon Enocksson

Underlag som kommit från Finland. Distribution av bilagor se sändlista.

- Begäran om synpunkter, Finlands miljöministerium 081009 (bilägs e-postutskick)
- Miljökonsekvensbeskrivning för kärnkraftverket, Fennovoima Oktober 2008.
- Nytt Kärnkraftverk, Finland Miljökonsekvensbeskrivning, Sammanfattning för internationellt samråd.
- Kontaktmyndighetens utlåtande över programmet för miljökonsekvensbedömning av Fennovoima AB:s kärnkraftverksprojekt (se Appendix 1 i miljökonsekvensbeskrivningen)

Dokumenterna kan hämtas på Naturvårdsverkets webbplats

<http://www.naturvardsverket.se/sv/Nedre-meny/Aktuellt/Remisser/>

Miljökonsekvensbeskrivningen finns också på kontaktmyndighetens webbplats

<http://www.tem.fi/index.phtml?l=sv&s=2605>

För ytterligare information:

<u>Verksamhetsutövare:</u> Fennovoima Oy Tel: +358 20 757 9200 Kontaktperson: Ms Marjaana Vainio-Mattila och Timo Kallio: E-mail: fornamn.efternamn@fennovoima.fi	<u>MKB konsult:</u> Pöyry Energy Oy Tel: +358 103 311 Kontaktperson: Mr Mika Pohjonen och Ms Sirpa Torkkeli E-mail: fornamn.efternamn@poyry.com
<u>Ansvarig myndighet för MKB:</u> Arbets- och näringsministeriet Tel: +358 10 606 000 Kontaktpersoner: Ms Anne Väättäinen E-mail: fornamn.efternamn@tem.fi	<u>Esbokonventionens Point of Contact i Finland:</u> Miljöministeriet Tel: +358 20 490 100 Kontaktperson: Ms Seija Rantakallio E-mail: fornamn.efternamn@ymparisto.fi

Sändlista

Remissen sänds elektroniskt till samtliga. Tryckta rapporter sänds till centrala myndigheter samt länsstyrelser som svarat på tidigare remiss om program för miljökonsekvensbedömning.

- Samliga länsstyrelser längst Sveriges ost- och sydkust
- Strålsäkerhetsmyndigheten
- Sveriges Geologiska Undersökningar (SGU)
- Energimyndigheten
- Boverket
- Fiskeriverket
- Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI)
- Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI)
- Krisberedskapsmyndigheten
- Statens räddningsverk (SRV)
- Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF)
- Jordbruksverket
- Sjöfartsverket
- Sveriges kommuner och landsting
- Svenskt Näringsliv
- Naturskyddsföreningen (SNF)
- Greenpeace
- Världsnaturfonden (WWF)
- Folkkampanjen mot kärnkraft - kärnvapen
- Miljöförbundet Jordens Vänner
- MKG – Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning
- MILKAS – Miljörörelsens kärnavfallssektariat
- SERO – Sveriges Energiföreningars RiksOrganisation
- Miljövänner för kärnkraft

För kännedom till kommuner och övriga organisationer som yttrat sig över programmet

- Umeå kommun
- Piteå kommun
- Haparanda kommun
- Skellefteå kommun
- Örnsköldsviks kommun
- Timrå kommun
- Kalix kommun
- Kiruna kommun
- Miljöpartiet i Umeå
- Miljöpartiet i Kalix
- Miljöpartiet i Härnösand
- Miljöpartiet i Västernorrland
- Kalix älv ek förening
- Miljöpartiet i Norrbotten
- Markbygdens centeravdelning
- Miljöpartiet i Kalmar län
- SKGS, Skogen, Kemin, Gruvorna och Stålet
- Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA
- Vuono och Haparanda skifteslags samfällighetsföreningar
- Naturskyddsföreningen i Västerbotten och Naturskyddsföreningen i Norrbotten
- Västeråsare för kärnkraft, Anders Allander

Samt för kännedom: Miljödepartementet, Sten Jerdenius, Stefan Appelgren
Scandinavian Water Environment Council, Börje Bergman

Senast uppdaterad: 2008-10-24

PRESSMEDDELANDE (2008-10-24)

Finland planerar för nytt kärnkraftverk

Det finländska energiföretaget Fennovoima Oy planerar ett nytt kärnkraftverk och Sverige har nu möjlighet att lämna synpunkter på den framtagna miljökonsekvensbeskrivningen.

Fennovoima planerar för ett nytt kärnkraftverk med en ungefärlig effekt av 1500-2500 MW. Kärnkraftverket kan bestå av en eller två lättvattenreaktorer av typen tryck- eller kokvattenreaktor samt ett slutförvar för låg- och medelaktivt avfall från kärnkraftverket. Tre alternativa lokaliseringsområden är aktuella; Simo, Pyhäjoki, och Strömfors. En tidigare alternativ placering i Kristinestad har avförts från utredningen.

Samtidigt pågår planering av utökning av befintliga kärnkraftverk i Olkiluoto och Lovisa med ytterligare ett aggregat.

Sverige kan lämna synpunkter

Naturvårdsverket har, i enlighet med Esbo-konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridandesammanhang, mottagit en Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för kärnkraftverket från Miljöministeriet i Finland. Sverige har tidigare lämnat synpunkter på vad som bör ingå i MKB:en för att få ev gränsöverskridande miljökonsekvenser belysta. Nu finns möjlighet att lämna synpunkter på den framtagna MKB:en. Naturvårdsverket är ansvarig myndighet för samråd om gränsöverskridande miljökonsekvenser och samordnar dessa synpunkter. MKB:en är nu sänd på remiss till myndigheter, länsstyrelser, kommuner och organisationer. Det är också öppet för allmänheten att lämna synpunkter.

Eventuella synpunkter bör vara Naturvårdsverket tillhanda senast 16 december 2008. Svar kan lämnas per e-post till registrator@naturvardsverket.se ange dnr 121-1152-08.

Läs mer på Naturvårdsverkets webbplats

För ytterligare information, vänligen kontakta:

Egon Enocksson, handläggare enheten för markanvändning och vattenverksamhet, 08-698 11 91,

egon.enocksson@naturvardsverket.se

Malin Lindgren, presskontakt, 08-698 16 69, 0761-123 700

malin.lindgren@naturvardsverket.se

NATURVÅRDSVERKET, 106 48 Stockholm, tel 08-698 10 00. e-post: registrator@naturvardsverket.se
BESÖK: Stockholm - Valhallav. 195, Östersund - Forskarens väg 5 (Campus Östersund, hus Ub), Kiruna - Kaserng. 14.

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

1 (2)

Anna Peters
Tel: 08-698 15 38
anna.peters
@naturvardsverket.se

YTTRANDE
2009-01-07 Dnr 121-8706-08

Naturvårdsverket
Esbo-samordnare

Nytt kärnkraftverk i Finland. Yttrande över miljökonsekvensbeskrivning för kärnkraftverket Fennovoima.

Sammanfattning

Naturvårdsverket har granskat föreliggande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) främst utifrån havsmiljösynpunkt. Utifrån denna avgränsning är MKB:en i stort sett tillfredsställande. Naturvårdsverket har dock några synpunkter vad gäller fiskdöd vid kylvattenintag samt övervakning av invasiva arter.

Naturvårdsverkets ställningstagande

I avsnitt 10.2.2.4 *Fiskarnas väg till kraftverket* redogörs för olika åtgärder som kan vidtas för att minska mängden fisk, fiskyngel och fiskrom, som följer med in i kylvattenintaget. Det är av särskild vikt att BAT används vid konstruktion av kylvattenintaget för att i så hög utsträckning som möjligt reducera förlust av fisk, fiskyngel och fiskrom.

Det är idag väl känt att vissa främmande arter gynnas av den högre temperaturen i kylvattenutsläpp. I MKB:en konstateras att vandringsmusslan (*Dreissena polymorpha*) och bräckvattenmusslan (*Mytilopsis och Leucophaeata*) är exempel på sådana arter (sid. 163 och 208). Både dessa arter bedöms vara invasiva. Vandringsmusslan finns på listan för världens mest invasiva arter (ISSG, Global invasive species database,

<http://www.issg.org/database/species/search.asp?st=100ss&fr=1&str=&lang=EN>).

Några fynd av dessa arter finns ännu inte rapporterade i svenska vatten (www.frammandearter.se; 2 december 2008). Effekter av invasiva främmande arter kan innebära stora ekologiska och ekonomiska konsekvenser. I kapitel 11 *Program för uppföljning av miljökonsekvenserna* framgår inte att några särskilda

övervakningsinsatser för invasiva främmande arter planeras. Naturvårdsverket anser att även förekomst av invasiva främmande arter bör övervakas. Eftersom förutsättningarna att förhindra spridning av redan introducerade främmande arter i havsmiljön är mycket begränsad, bör även åtgärder övervägas mot invasiva främmande arter vars utbredning begränsas av kylvattenplymens utbredningsområde.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Martin Pålman.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit, enhetschefen Björne Olsson samt Petra Wallberg.

För Naturvårdsverket

Martin Pålman

Anna Peters